

Kia!ltó! SZÓ

SZERKESZTI DR. TAVASZY SÁNDOR

TARTALOM: Tavasz Sándor: Az egyház a viharban. — IGY SZÓL AZ ÚR. Mit vár a világ? — Dr. M. M.: A nemzeti nevelés lelki alapja. — Kovács Lajos: Miért ragaszkodom én a hitvallásos iskolához? — EGYHÁZUNK MUNKÁJA. Az erdélyi református egyházkerület lelkeszértekezleti vezetőségének, püspöki székének és igazgatótanácsának ülései. — FÉRFISZÖVETSÉGEK MUNKÁJA. A férfiszövetségek megalakítása. — HIREINK.

Legújabb kiadványok:

Kaphatók az „Ifjú Erdély” Iratterjesztésében.

Barth Károly és Barth Henrik: Szempontok a Szentlélekről szóló tanhoz.

Fordította: Kozma Tibor. „Ifjú Erdély” kiadása. 90 oldal. Ára 2.— P.

Kálvin János: Magyarázata Máté, Márk és

Lukács összhangba hozott evangéliumához. Fordította: Rábold Gusztáv. A Synoptikus evangéliumokról szóló Kálvin-Kommentár II. kötete. Ára 6.— P. — Kapható még: Kommentár a Synoptikusokhoz, I. kötet. Ára 6.— P.

Kádár Géza: Ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Temetési beszédek. Szerző kiadása.

170 oldal. Ára 6.— P.

Debreczeni László: A mi művészetünk.

(Fatornyos hazámból.) „Ifjú Erdély” kiadása, 130 oldal, több, mint 50 illusztrációval. Ára 3.— P. Egy-szerűbb kiadás ára 2.— P.

Juhász István: A reformáció az erdélyi románok között. 276 oldal, ára 6.— P.

W. Lüthi—Nagy István: Az eljövendő egyház.

(Dániel próféta igehirdetése.) 2.— P.

Horváth Jenő: Az egyház világmissziója.

„Élő Könyvek” 30. sz. — 40 P.

„Itt az Isten köztünk”, 1941. évre. Bibliaolvasó

kalauz minden napra, 272 old. 1.— P. — Ugyanaz kötve 1.60 P. Március 1-től 25% kedvezménnyel!

IKE-jelvény, három színben zománcozva, az IKE-

központ hivatalos kiadványa (csak 10-nél több példány rendelhető), ára darabonként — 50 P.

IKE-tagkönyv, kedvezményes utazásokon is hasz-

nálható; a központ hivatalos kiadványa (csak 20-nál több példány rendelhető), ára darabonként — 10 P.

Mikos Lajos: Leányélet és Leányarcok a

Bibliában. A leánymunka kitűnő segédkönyvei, áruk: 1.50 és 2.80 P.

KIÁLTÓ SZÓ

SZERKESZTI: DR. TAVASZY SÁNDOR // FŐMUNKATÁRSÁK: BIRÓ SÁNDOR ÉS LÁSZLÓ DEZSŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: KOLOZSVÁR, HITLER ADOLF-TÉR. (REF. THEOLOGIA.)

Kéziratok, előfizetési díjak ide küldendők. — Előfizetési díja félévre 2 Pengő, egész évre 4 Pengő.

XV. ÉVFOLYAM

1941 FEBRUÁR

2. SZÁM.

Bejegyezve a kolozsvári Törvényszéknél 1507/1938, 27. folyó számmal.

Az egyház a viharban.

A felszabadulás óta boldogan énekeljük a LXVI.-ik zsoltárt: „Orvendj egész föld az Istennek”, különösen a második versét:

„Lelkem, buzdulj fel áldozatra,
És áldjad az Istent híven,
Mert áthozott szent akaratja
Sebes tűzön, nagy árvízen.”

Sokáig csak a mi erdélyi szenvedéseinkre és üldözéseinkre gondoltunk s öntöttük ki hálás szívünk áldozatát az Úristen előtt, de nem vettük számba, hogy a háborus vihar tovább tombol, csak mi felejtkeztünk el időnként arról. Ma még messze morajlik, de mint a sebes tűz, nagyon közel jöhet hozzánk is, legalább is hideg szele, halált lehellő illata naponként minket is megborzongat.

Hol van az egyház és mit csinál az egyház ebben a világviharban? — Ma, a szorongatások napjaiban, mind többen kérdezik s mind többen türelmellenkednek, hogy az egyház lépjen ki a zárt háfái közül s vegyen részt a politikusok munkájában. Vagy, mint egy svájci lap kifejezi: a politikusok ma az egyház után kérdeznek, várják, hogy mit vállal a mai gonosz napok munkájából.

Amint ugyanabban a svájci lapban olvassuk, ma a politikusok előtt is mind világosabb az a tény, hogy **az elbukott országok katasztrófáit az erkölcsi összeomlások okozták.** Épen ezért mind sürűbben és sürgetőbben követelik, hogy szóhoz kell juttatni az egyházakat, jöjjenek az Isten Igéjének hirdetésével, erősítsék a bomladozó lelkeket és hárítsák el az erkölcsi összeomlás fenyegető veszedelmét. Majd hallunk hangokat és keserű szemrehányásokat, hogy az egyház és a keresztyénség évezredek óta nem tudta betölteni a feladatát, nem tudta megmen-

teni a világot, hiszen a gyűlölet és az ellenségeskedés ma is éppen olyan erővel tombol, mint évezredekkel ezelőtt.

Azok, akik ma így gondolkoznak és így beszélnek, elfelejtkeznek különösen két dologról. Az egyik az, hogy az egyházon kívüli világ, sőt az egyház közösségébe tartozók jórésze is, csak a fenyegető veszedelmek közepette gondolkodik így. Mihelyt megkönnyebbül az élet, mindent elkövetnek, hogy az egyházat kitolják az élet nagy forgatagának valamelyik mellékvágányára. A történet folyamán, ha ez nem mindig is sikerült, sokszor, nagyon sokszor sikerült. Jönnek a forradalmi idők, a nagy változások, a felvilágosodás hullámmó, folytonosan felbukkanó időszakjai, amikor az elbizakodott politika, a törtéti és kapzsi közgazdasági tevékenység, a sokféle egyéni érdek nagyon alkalmatlannak találja magára nézve az egyház szavatát és munkáját. Vannak szép számmal közéleti emberek, akik saját egyéni elgondolásait az egyházban és az egyházzal óhajtanák elvezetni, ha azonban az egyház erre nem kapható, akkor meg kigyólbékát rákiáltanak.

A mi erdélyi fejedelmi egyházunk, a paratiumival együtt, megbizonyította, hogy mint kősziklán épült ház, bírja a viharos idők ostromát, ha evangéliumi sereg él és imádkozik abban a házban. Minél szárnyalóbb volt az imádság és a zsoltár ebben a szentegyházban, annál nagyobb volt az ellentálló ereje és annál megingathatatlabb volt a fundamentuma. Áll ez az egyház ma is a viharban és állani fog a legveszesebb viharban is, ha megmarad egyháznak, **csak** egyháznak és **csakis** egyháznak! Ez azt jelenti, hogy ne kíváncson senki az egyháztól semmi mást, mint ami következik az egyház lényegéből: az evangélium szabad és tiszta hirdetését.

Az evangélium olyan örömműzenet, amely minden népnek öröme, tehát hiánytalan élete. Az egyház nem lesben álló politika, amelynek az a feladata, hogy emberi cselekvéseket elhárítson az állami élet útjából, hanem életforrás, mely vérről látja el a nemzettest szervezetét. Az egyház nem humánitárius egyesület, amely csak sebeket gyógyít, hanem az a lelki terapia, amely az egész nemzetszervezetet megújítja. Az egyház nem lelki rendőrség, amely a pokol fenyegetéseivel tartja távol a bűnözést, hanem lelki hatalom, amely belső fegyelmet kölcsönöz a lelkeknek. Vegyük hát már egyszer észre, hogy az egyház minél csendesebben végzi ezt a belső munkáját, annál többet épít, újít, elevenít és gazdagít. Ne kívánja senki, hogy az egyház divatos jelszavakkal és ilyen jelszavak kiabálásával vétesse észre magát, mert ha ezt teszi, vagy ha beáll az időszerű jelszavakat kiabálók karába, annál kevesebbet ér és annál csekélyebb értékű életet él. Ime, a svájciak, és pedig az egyházan kívülállók, kezdik észrevenni a viharos időkben, hogy az egyház belső építő munkáját nem lehet nélkülözni, kezdik észrevenni, hogy a nagy nemzeti szerencsétlenségeket első sorban nem a külső politikai, vagy gazdasági és társadalmi bajok idézik fel, hanem az a bizonyos belső lelki összeroppanás.

Közelmultunk tapasztalataiból és a jelenkori jelekből tanuljuk meg, mindnyájan, azok is, akik eddig nem tudták, hogy az egyház a viharban és a nyugalmas időkben egyformán nélkülözhetetlen, semmiféle tényezővel nem pótolható igazi lelki nagyhatalom. De azt is, hogy az egyház nem varázshatalom, mely csak a vészes időkben szükséges s amelyet csak éppen a vészes időkben kell segítségül hívni, más időkben pedig mellékvágányra lehet félretölteni.

Sok olyan tünet mutatkozik a mi mai magyar életünkben, amely ennek az észjárásnak a jele. Vannak már állami hivatalhoz jutott urak, akik az egyház lelki hatalmát már mellőzhetőnek vélik az állami hatalom kézbevitelével. Vannak „világi urak”, akik szeretnék szabadságra küldeni az eddig küzdő és dolgozó egyházat, hogy ne zavarja az ő köreiket és elgondolásukat. Vannak olyanok, akik feltételhez kötik az egyház munkája iránti tiszteletüket s akik sziveségből megtűrnek, sőt igénybeveszik az egyházat és munkáit, ha az ő feltételeikhez szabják magukat és az ő elgondolásait támogatják. Ezeknek tudomásul kell venniük, hogy az evangéliumi öntudatra ébredt református egyház nem hajlandó lemondani arról, hogy egyház: a Krisztus teste, és az is kell, hogy maradjon és mint ilyen, élő szervezet kell, hogy éljen a Krisztus fősege alatt. Annál kevésbbé, mert az egyház megmutatta és megbizonyította, hogy nem a szükség indításából, hanem saját megújult szelleme hatalmával végzett olyan nemzeti munkát, amely

egyetlen mozzanatában sem volt csak nemzeti színű, de egyébképpen látszatomunka, hanem olyan erőteljes munka volt ez, amely acélvázban farította az egész nemzettestet, tehát tudott nemcsak nemzetnevelést végezni, hanem tudott komoly nemzetfegyelmet is biztosítani. Okuljunk hát közelmultunk példájából s kövessünk el mindent, hogy Erdély fejedelmi egyháza maradjon meg egyháznak: a Krisztus testének, tagjai pedig folyton növekedjenek és épüljenek „az apostoloknak és prófétáknak alapkővé, lévén a szegeletként maga Jézus Krisztus, akiben az egész épület szép renddel rakattatván, nevededik szent templommá az Úrban; akiben ti is együtt építettetek Isten hajlékává a Lélek által.” (Efez. 2: 19–22.)

Ez a szent templom, és csak ez a szent templom, és csak ez a szent templom a mi erdélyi magyar életünk egyetlen bástyája, ahonnan egyedül tudunk védekezni nemzeti életünk minden megrontó démoni hatalmai ellen, ahonnan egyedül vesszük a nemzetfenntartás egyedül megtartó és irányító parancsát. Számoljunk vele, ha ezt a bástyát elhagyjuk, zuggá tesszük: elveszünk, helyesebben elvesznek azok, akik ezt művelik. A maradék azonban akkor is megmarad és megtartatik, amely benn az egyház bástyájában él, és ez lesz mindig a »szent maga«, »az igaz nép«, amelyet képes Isten Lelke megnövelni, a maga neve tisztességére naggyá tenni. **Ez a mi erdélyi keresztyén hitünk s ezzel, ebből, ezáltal élünk.** Ezt a prófétai beszédet kiáljuk oda minden erdélyi magyarnak: „Ha nem hisztek, bizony meg nem maradtok.” (Ésaiás 7: 9.)

TAVASZY SÁNDOR.

Révész Imre püspök a reverzálisokról. A Magyar Értesítő jelenti: Révész Imre dr. tiszántúli református püspök adott esetben kifolyólag szükségesnek tartja közölni, hogy a házassulandók az 1894: XXXII. törvénycikk 1. §-a alapján a gyermekek vallására nézve kötött megegyezésüket közös beleegyezéssel a házasságkötés előtt megváltoztathatják és vissza is vonhatják. A vallási megegyezésnek a házasságkötés előtti megváltoztatása, vagy hatályon kívül helyezése azonban csak azoknak az alakszerűségeknek megtartásával érvényes, amelyeket a törvény magára az egységkötésre megszab, vagyis a vallási egységet a törvényben felsorolt hatósági közegek közreműködése nélkül megváltoztatni, vagy hatályon kívül helyezni nem lehet. Ezzel kapcsolatban a püspök külön is felhívja a lelkipásztorok figyelmét a zsinati útmutatásra, mely szerint: „Az ellen, aki egyházunkra sérelmes megegyezést kötött, valamint az ellen, aki a sérelmes megegyezés mellett kötött házasságnál bármi módon (beleegyezés adásával, tanuskodással stb.) önként közreműködik, az egyházi I. tc. alapján hithűségbe, törvénysszabta egyháztagsági kötelezettségbe ütköző cselekmény miatt az illetékes egyházi bíróság elnöksége köteles az eljárást megindítani. Evégből bármely egyháztag is fegyelmi panasszal élhet. Az ezekből folyamatba tett bírói eljárásnál az egyházi törvény szabályait a legnagyobb gonddal meg kell tartani.”

A sárospataki református nőegylet január 18-án 54 szegénygyermeket ruházott fel. A nőegylet Harsányi Gyuláné, egyházközségi főgondnok felesége vezeti.

„IGY SZÓL AZ ÚR“

Mit vár a világ?

János ev. 5:41–44.

Ha ezt a felolvasott bibliai helyet ennek a kérdésnek a szempontjából nézzük: Mit vár a világ? — ismét csak az tűnik ki, hogy milyen nagy ellenmondás van a világ és Krisztus között. A világ nem azt várja, amit Krisztus hoz és Krisztus nem azt hozza, amit a világ vár.

Ennek az ellenmondásnak az oka abban van, hogy a világ nem tudja, hogy mire van szüksége, Krisztus pedig tudja ezt, sőt tudja azt is, hogy ez a világ benne van egy olyan szükségben, amelyet egyedül Krisztus tud megszüntetni. Nem hiába tekinti a János ev. a világot a sötétséggel azonosnak, mert valóban még azt sem tudja, hogy micsoda és milyen nagy tudatlanságban él a saját szüksége felől.

1. Jézus tehát tisztában van azzal, hogy — amint mondja — „*dicsőséget emberektől nem nyerek.*“ (41.) Milyen csodálatos, hogy Jézus ezt a megállapítást milyen nagy lelki nyugalommal mondja. Tudja, hogy a világ annak adja a dicsőséget, aki olyan valamit ajándékozik, amit ő vár. Jézus nem vár, nem kér, nem vesz dicsőséget ennek a világnak embereitől.

Mi az a dicsőség, amiről itt szó van? — Jelenti emberek elismerését, tiszteletét és hódolatát. Erre nem számít Jézus, ezt nem várja és nem kéri. Ő az Atya dicsőségében él, az Isten dicsősége tükröződik az ő orcáján, tehát nem tart igényt, nem tart számot az emberek dicsőségére. Nem veti meg, de nem arra pályázik. Tudja, hogy az emberek azoknak adják az ő elismerésüket, akiktől hasonló külső és látható dicsőséget nyernek. Az emberek által adható dicsőség csak mécsvilág a Krisztus isteni dicsőségéhez képest.

2. Jézus emberektől dicsőséget nem vesz, mert amint mondja: „*ismerlek benneteket, hogy az Istennek szeretete nincs meg bennetek.*“ (42.)

A világ embereiben nincs Isten iránti szeretet. Akik nem szeretik Istent, azok közömbösek is vele szemben. Azokra nézve Isten nincs is. Már pedig az Isten valósága csak azokra nézve áll fenn, Isten valósága felől azok nyernek bizonyosságot, akik szeretik Istent. A szeretet az a mód, az az út, amelyen át élő kapcsolatba jut az ember Istennel.

Akik nem szeretik az Istent, hanem a világon csüggenek, azok nem várják Jézust, nem várnak tőle, hanem emberektől várnak csupán. Azt várják, ami az ő önzésüket, kapzsiságukat kielégíti. Mit bánják ők, hogy másokkal,

Isten ügyével mi van, a fő, hogy ők kielégíthessenek.

3. „*Én az én Atyám nevében jöttem, és nem fogadtatok be engem; ha más jőne a maga nevében, azt befogadnátok.*“ (43.)

Ma az emberek mindent elkövetnek, hogy a nevük forogjon. Barátokat, pártfogókat keresnek, hogy nevüket azoknak a segítségével csíszolják és ékesítsék. Vagy a maguk, vagy a pártfogóik nevében járnak. Egymás lábát tapossák le, hogy pártfogókat keressenek, vagy a pártfogók által haladjanak.

A világ azokat várja, akik jönnek a saját nevükben, hozzák saját erejükbe vetett hitüket, önbizalmukat, ezeken alapuló ígéreteiket.

Jézus az Atya nevében jön, mert egy az Atyával. Nem fogadta be a világ, éppen azért, mert az Atya nevében jött. A világ fél az Istentől, a világra nézve kényelmetlen az Atya jelenléte és valósága. A világnak az kell, ami rokon övele: a hatalom, az önzés kielégítése.

4. *Mimódon hihettek ti, akik egymástól nyertek dicsőséget és azt a dicsőséget, amely az egy Istentől van, nem kerestek?*“ (44.)

Akik emberektől várják a dicsőséget, azokra nézve az emberi akarat az alap; arra támaszkodnak, abban bíznak, arra helyezik életüket; azok tehát az emberi akaratban hisznek, tehát arra helyezik életük súlypontját.

Vagy az Istenben, vagy az emberi akarat-erőben hisz valaki! Mind a kettőben hinni egyszerre nem lehet. Így van a világ döntés elé állítva: vagy az Isten, vagy az ember! Ez életünknek is a főkérdése; ezen a döntésen fordul meg minden.

Milyen szörnyű ítélet, amikor Isten Igéje azt mondja felőlünk, hogy nem is keressük az Isten dicsőségét. Ha ez az ítélet elhangzik felettünk, ezzel életünk alapját veszítjük el s ezzel életünknek vége, mert értelmetlenné vált.

Életünk igazi légkörét Isten dicsősége adja.

Tasnádi Nagy András, Szabó Imre és Törs Tibor a kassai protestáns ünnepen. A Magyar Értesítő jelenti Kassáról, hogy az ottani társadalom szeretetteljes fogadtatást rendezett az Országos Bethlen Gábor-Szövetség vezérkarának a januárban tartott nagyarányú ünnepen. A Schalkház-szálló dísztermében tartották meg a protestáns kultureszt, amelyen *Tasnádi Nagy András* dr., a szövetség országos elnöke, képviselőházi elnök megnyitót, *Szabó Imre* budapesti református esperes ünnepi beszédet, *Törs Tibor* ügyvezető elnök, képviselőházi alelnök zárószavakat mondott, az ismert budapesti művészek közül pedig *Szelezky Zita*, a Nemzeti Színház tagja, *Raffay Erzsébet* operaénekesnő és *Rieger Tibor* zongoraművész szerepeltek. A kassai református templomban *Szabó Imre* esperes, az evangélikus templomban *Zászkaliczky Pál* felsőpestmegyei esperes prédikált.

A nemzeti nevelés lelki alapja.

I.

A világegyetem titkainak fokozatos feltárásával, az ismeret világának kitágulásával lassankint a népi művelődés eszméje is állandó kérdésévé lett a szervezett népközösségeknek. A népművelődés kezdetben csak a gondolatátvitel eszközének elsajátítását tekintette legfőbb feladatának és tevékenységének s ezért a népműveltség mértékének meghatározását is az írás-olvasás általános tudásában kereste.

Egy nép műveltségében bármennyire alapvető jelentőségű is az általános írni-olvasni tudás, azonban végeredményében mégis csak eszközi jelentőségű, csak a gondolatközlés lehetőségének technikai kivitelét jelenti és nem egyszersmint lelki tartalom gyarapodását is. Az általános tankötelezettség törvénybeléptetése után felnőtt és iskolába járt s egymást követő nemzedékek meglepő tapasztalatokkal igazolták, hogy az írni-olvasni tudás elsajátítása nem feltétlenül eredményezi a nép szellemi emelkedettségét, de semmiesetre sem erkölcsi felfogásának tisztultságát.

A népműveltség elemeit az írni-olvasni tudást az egyén a gyermekkorban szerzi meg, nagyon természetes — magasabb szempontból nézve a kérdést, hogy nem annyira a szellemi tartalom minősége fontos ebben a munkában, hanem magán a technikai készség megszerzésén — az írás-olvasás megtanulásán van a hangsúly.

A kötelező iskoláztatás korhatárának kitolása, a VIII. oszt. népiskola beállítása éppen ezt igazolja, mert írni-olvasni a gyermek megtanul elég rövid idő alatt, de ezt a megszerzett képességét, hogy helyesen is tudja használni, ahhoz már legalább is a serdülő kor igénybevétele is szükséges. Azonban akármi-lyen gonddal, körültekintéssel igyekezzék is egy közoktatási kormányzat a népoktatás ismeretanyagát összeválogatni, tantervét megállapítani, a gyermek a serdülő-kor — ha az alapvetésre megfelelő életkor is — de mégsem elégséges sem időmennyiség, sem pedig lelki alkalmasság szempontjából egy olyan szerveztközösség érdekét is — minő a nemzeti öntudatba gyökerező állam — kielégítő módon és hathatósan szolgálni képes népműveltség biztosítására. A kibontakozó új világrend egyik hatótényezője éppen a fentti értelemben megfogalmazott népműveltség. Amíg a XIX. század népművelődési törekvéseinek az egyén volt a célja, az egyén testi, szellemi, erkölcsi erőinek, képességeinek harmonikus képzése volt a legfőbb törekvése, addig napjaink nevelési iránya az egyént már nem mint önmagában valót nézi, hanem mint egy szervezett közösségnek tagját, akinek testi

és szellemi képességeit az iskola és minden más nevelői tényező elsősorban a közösség érdekében és annak megfelelően kell hogy kifejlessze.

A legtermészetesebb közösség, amelyben a mai ember már születésétől kezdve élete célját, irányát, feladatait, törekvéseit, vágyait a legbiztosabban megtalálja és a legteljesebb módon kielégítheti — a nemzeti közösség. Ezért foglal el ma első helyet a nevelői cél meghatározások között a *nemzeti nevelés*. Itt azonban meg kell állanunk, mert a nemzeti nevelés célkitűzésének nem annyira elméleti meghatározásában és megokolásában — mintsem gyakorlati megvalósulásában, nemcsak felületes elnagyolásokkal találkozunk, hanem éppen végzetes tévedések veszélyeztetik a legszebb elgondolásokat.

Amikor egy világ- vagy életszemlélet az egyént a közösség érdekkörébe állítja s az egyén önmagában való értékét lefokozza, akkor az egész nevelői eljárás hamarosan megfedkezik azokról a mélyebb lelki alapokról, lelki minőségekről, amelyek nélkül maguk a közösségek csak fővényre épített kártyavárak. — Ismerjük a nyomban felhangzó ellenvetést, hogy a nemzeti közösség fundamentuma a nemzeti tudat, ami elvitathatatlan lelki minőséget is jelent. Azonban figyeljünk csak a történelem szavára, nézzünk csak mélyebben a népek életébe.

Az embert sohase elégítették ki a földi viszonylatok. A népek őstörténete már szemléletes példáját mutatja, hogy a földért, a hazáért való küzdelmes birkozásához a győzelemre segítő lendületet nem a felismerhetővé vált érdek-kapcsolatokban kereste, hanem a lét titokzatos őforrásához fordult. A földi paracidsom igézete sohase jelenthet az ember számára olyan vonzó erőt, hogy eltűdné feledtetni azt, amit a lelke mélyén hordoz: az örökkévalóság vágyát és igényét. Ez pedig azt jelenti, hogy a nemzeti közösségnek nem önmagában van éltető forrása, hanem neki magának is magasabbrendű létvalóságokban kell belegyökereznie. Ennél fogva a nemzeti nevelésnek sem lehet csupán a nemzeti közösségi tudat önmagában az alapja, hanem még átfogóbb lelki valóságba kell elmélyülnie, hogy aztán valóban kifelelhető, de egyben összefogó erővel bírjon. Így érkezünk el egy — az érdeklődés homlokterébe került gyakorlati nemzetnevelői kérdéshez.

A háború után mindenütt felismerték, hogy a kötelező népiskola megadja és biztosítja a nemzet gyermekei számára a népműveltség alapelemeit, de nem tudja továbbfejlesztését, azoknak helyes alkalmazását, azok által lelki tartalmak gyarapítását biztosítani. Már

pedig enélkül a nemzet számára nem lehet értékes és hasznos népműveltségről szó. Mint a neve is mutatja, — népműveltség, a nemzet zömét alkotó népre nézve — a felnőtt kor öntudatos tájékozottságát jelenti. Ilyen módon a nép művelése, ha más módszert alkalmazva is, de a gyermek, serdülő koron túl az ifjú, sőt még a meglett korban szükséges irányítást, tájékoztatást, ismeretmélyítést foglalja magában.

Ma már nem vitatott pedagógiai elv, hogy a helyes tanítás a különféle ismereteket egy központi anyagra vonatkoztatja, ahhoz kapcsolja, mert csak ilyen módon lesz szerves egész minden részletismeretből. A nemzetnevelés nagy és szétágazó munkájában, melyet a népműveltség ismeretanyagának közlésével az azok erkölcsi hatásának szemléltetésével végzünk, egy központi magra, egy feltétlen biztos lelki alapra van szükségünk. Amiképpen az iskolai nevelés

és oktatás valóban eredményes csak hitvallási alapon lehetséges, azonképpen az iskolán kívüli nevelés, az ú. n. népművelés is csak határozottan és kifejezetten hitvallási alapon hoz létre valóban és igazán lelki tartalmi gyarapodást.

Dacára a közelmúlt megrázó és sok tragikus küzdelemből fakadt tapasztalatainak, már is a nemzeti közösség egyedülvalóságának túlbecsülése olyan véleményeket kockáztat meg, amelyek itten, ezen a földön csak káros következményeket vonhatnak maguk után. Itt mindjárt egy megkülönböztetésre kell a figyelmet felhívnom. A hitvallási alap hangoztatását ne tévesszük össze a felekezetieskedéssel. Arról van szó, hogy igazi nemzetvédelem csak lelkiségből fakadhat. Itt Erdélyben továbbra is *lelki magyarságra* van szükség. Hogy miképpen alakulhat ki ez a lelki magyarság, az további megbeszélés tárgyát fogja képezni.

Dr. M. M.

Miért ragaszkodom én a hitvallásos iskolához?

1905 szeptemberében, egy félénk, alig 6 éves kis csenevész gyermeket vezettek be a debreceni Ispótyai ref. elemi iskolába. A kis fiú révedező szemekkel tekintett jobbra-balra és félénken foglalta el a számára kijelölt helyet. Alig egy pár héttig járt az iskolába, máris megtanulta a „Szívem megaldzván“ kezdetű éneket és ahogy telt az idő, úgy gyarapodott az ének- és imádságszmerete.

Egy iskolai év hamar eltelt és már is két I-t irhadtott a neve alá. A II. osztály nem telt el nyomtalanul lelkében, mert az akkor tanult énekek és imádságok még mindig kedvesek számára. Még ma is élénken emlékszem arra az órára — mert a fennlebb emiltett félénk gyerek én voltam — amikor III. elemista koromban áldott emlékü tanítóm elmondta a „Csodaszarvas“ legendáját és arra is jól emlékszem, hogy milyen nyugtalanul vártuk azt a beszéd-értelem gyakorlati órát, melyen hallhattunk a „Hadak útját“ról, Attiláról, Árpádról és a többi magyar nagyságok egyszerűen előadott történetéről.

A IV. elemibe máshova sodort a sors. A büdsszentmihályi ref. iskola tanulója lettem. Ebben az osztályban már nemes verseny folyt az egyházi ének tudása tekintetében, valamint az imádság tudásában is, mert az V–VI. osztály már temetésre is járt énekelni, az pedig pénzt jelentett. Kellemesen emlékszem arra a hiányosan felszerelt, egyszerű kalvinista iskolára, amely olyan kedves játszi könnyedséggel ismertette meg velem úgy a hazám földrajzát, hogy alapját képezhette a további tanulásnak.

A következő iskolai évben Erdélybe hozott az Úr kifizérkészetlenül akarata és az V. osztályt állami iskolában végeztem. Olyan üresnek, ridegnek tetszett és tetszik nekem ma is az ott eltöltött iskolai év. Akkor azt mondtam, hogy „itt nem énekelünk zsoltárt és nem úgy imádkozunk, mint ott.“ Bizonyára ma is azt mondanám,

de ha akkor nem tudtam, most értékelni tudom annak jelentőségét.

A középiskola alsó négy osztályát ref. intézetben, míg a felsőbb osztályokat állami intézetben jártam. Itt, öntudatosabb lévén, még jobban tapasztaltam a két szellem közötti különbséget. Azután jött a katonaság és gyászos emlékü 22 év, amelyet én is az egyház szolgálatában töltöttem el.

Már akkor, amikor az első dicséretet megtanultam énekelni és az azt követő években, ahogy gyarapodott ebbéli tudományom és ennek fénye megvilágításában nyertem el öntudatosságomat és jegyeztettem el egyházi szolgálatra, valami különös érzés fogott el, hogy figyeljem az egyházi iskolák működését. Az alatt a hosszúnak tetsző 22 év, de a történelemben oly rövid idő alatt nagyon sok helységben fordultam meg. Mint akit nagyon érdekelt, soha sem mulasztottam el az egyes helységeken a tanügy, a lelkiügy és a más, ehhez hasonló dolgok felől érdeklődni.

Szigorú vizsgálat tárgyává tettem a tapasztaltakat és a magam okulására, mások tanulására száraznak látszó tényként szűrtem le azokat az igazságokat, melyek alapján ragaszkodom a hitvallásos felekezeti iskolához. Ez a mérlegkészítés akkor vált aktívalissá, amikor dönteni kellett, hogy hol foglaljak állást.

Az egyházi iskolák szolgálatában eltöltött évek eredményeképpen azt a tapasztalatot szereztem, hogy az igazi egyházi iskola mindent az Ige fényében megvilágítva állít a tanuló elé. Ezt olyan művészetesen tudja tenni, hogy a növendék állandóan és naponként találkozik Istennel, Krisztussal, az egyházzal. Valahogy olyan ügyesen és tetszetősen rendez el az anyagot, hogy magában a nemzeti nevelés szolgálatában álló történelemben és földrajzban is kidomboríthatja a vallásos nevelést elősegítő részt, ha ez nincs, kiegészíti úgy, hogy a nemzeti öntudat ápolásán kívül a vallásos érzést is fejleszti.

A sokak által elvont tárgynak nevezhető természetrajzban is Istent dicsőíti minden, miként dicséretiünk is mondja: „A kis maddr kellemetes hangja Téged magasztal”. Az a naponként többször elénkelt dallamosabbndi-dallamosabb zsoltár, az ő egyszerűnek látszó, felségesen szép szövegével, önkéntelenül is annyira megkapja a lelkeket, hogy Istenben bizókká, türelmesekké, meglegedettekké válnak, annyira, hogy igazi testvérnek tart mindenkit, aki az iskola falán belül van, bármilyen vallású vagy nemzetiségű lett legyen az. Ezzel a meggyőződéssel és érzéssel kerül ki aztán az életbe és lesz a hazát szerető, igazán hű, áldozatkész, önfeláldozó polgára az országnak.

Ez azonban nem történik vallásbell meggyőződésének róvásdra, sőt az egyházi iskolában megtanult imádság és dicséret igazi meggyőződésévé válik, úgy, hogy az egymás vallása iránti tisztelete, megbecsülése és nemzetiségének értékelése mellett „primus inter pares”-nek tartja és érzi a maga vallását és az egyházi iskola nevelésének hatása alatt marad annyira, hogy egyike lesz a legőntudatosabb kálvinistáknak.

Aki az egyházi iskolába járt és csak egy kicsit is figyelte annak menetét, észrevehette azt, hogy bizony nagy nehézségekkel tartja és tartotta fenn magát. Ez is egy olyan tény, ami az embert megkapja és magához vonza. A nagy nehézségek és megpróbáltatások dacára a hitvallásos iskolák az évszázadok hosszú sora óta sziklaszilárdan állnak, ami azt igazolja, hogy az egyházi iskolák fenntartása Istentől rendeltetett. Ha emberekül lett legyen elrendelve, azóta már régen eltöröltettek volna. Isten parancsa szerint szükség van a kicsinyek templomára.

Ez a földi javakkal való állandó küzdelem és a multban való állandó üldöztetés még nagyobb munkára, cselekedetre, intenzívebb nevelésre ösztönzi, sarkalja ezt az intézményt és így, akarva, nem akarva, többet nyújt, mint bármely más jellegű iskola. Ilyenformán a nehézségek és áldozatok árán kopott ismeret az egyén szemében értékessé válik, jobban szereti, ragaszkodik hozzá. A földi javak közül is azt tartjuk értékesebbnek, amit mi drága pénzen szereztünk.

Nem szabad azonban azt gondolni vagy hinni, hogy csupán csak az egyházi érzést ápolja és fejleszt a mi iskolánk. Már a második elemi osztályban kidomborítjuk azt a mindenki által tudott tény, hogy „a mi vallásunkat magyar vallásnak” is nevezik. Ez annyira a köztudatba ment, hogy ha a megszállás alatt is valaki bediktálta a neve után, hogy református vagy kálvinista, azt mindjárt magyarnak is írták.

Az egyházi iskola igen nagy súlyt helyez a nemzeti öntudat ébren tartására, fejlesztésére, nevelésére, ápolására. Arra is vigyáz, hogy ez a nevelés úgy történjék, nehogy egészségtelen kinövészekre vagy ferde gondolkodásra vezessen. Az ige mérlegére helyez.

A 34 év iskolában töltött idő tanulsága — nézetem szerint — az, hogy a hitvallásos iskola egy minden oldalról a biblia fényétől megvilágított, a nevelés minden ágában egy-egy kerek egészet igyekszik adni neveltjének, úgy, hogy a növendék lelkébe Isten képét teszi állandóvá, követőjéül Krisztust jelöli meg, szívébe házítja képét véli és az élet útjára a tudományt adja útravalóul.

Ezt kötelessége tenni és teszi is a hitvallásos iskola tanítója, nevelője, míg a más jellegű iskoláé csak teheti, ha akarja és teszi is az, aklt erre az Ur érdemesnek tart és elhívott erre a felséges, szép hivatás betöltésére.

Az igazán becsületes és hűséges ember, ha valamit örököl, annak örvend, azt ápolja és azt igyekszik gyarapítani. Így kell tegyünk egyházi iskoláinkkal is, melyeket őseinktől örököltünk. Ez egy olyan drága és értékes örökség, amit ápolni, fejleszteni, gyarapítani kell és amihez ragaszkodni nemcsak nekem, de minden magát kálvinistának nevezhető egyháztagnak kötelessége.

Ezen életrajznak nevezhető, tapasztalatból fakadó érzések papírra vetése azért történt, hogy az olvasó lelkében is felvetődjék e kérdés, hogy „miért ragaszkodom én a hitvallásos iskolához?” Ha pedig a lelkében még akad a felsoroltakon kívül más érv is, az kiegészíti a felsoroltakat és így lesz a kettőnk gondolata egy egész teljes felelet és egyben ítélet is az előbb feladott kérdésre.

KOVÁCS LAJOS.

Egyházunk Munkája

Az erdélyi ref. egyházkerület lelkes-értekezleti vezetőségének, püspöki székének és igazgatótanácsának ülései.

Az Erdélyi Református Egyházkerület vezetőségének február 11—13-ika között voltak első ülései azóta, amióta a Magyarországi Református Egyház Zsinata újra bekebelezte a maga egységébe, önálló alkotó tagként az Erdélyi Egyházkerületet. A három vezetőség mindenikének ülését e tény kihangsúlyozása és az ebből folyó következmények feltárása tette nevezetessé.

A lelkesértekezőlet választmányi ülésének megnyitójában az elnök, Vásárhelyi János püspök az országos református egyházhoz való visszacsatlakozás, az anyaországhoz való visszatérés örömdetes tényének különösen két áldásos következményét tárta fel. Az egyik az, hogy egyházunk a visszatérés által a törvény nélküli helyzetből ismét saját törvényei, az Országos Református Egyháznak a Kormányzó Úr által jóváhagyott törvényeinek igazgatása alá kerül. Következik ebből, hogy a törvényeket meg kell ismernünk, meg kell ismertetnünk és élnünk kell velük.

A másik nagyjelentőségű következmény, ami szintén kihat úgy az egyes lelképászorok, mint az egész lelkesértekezőlet munkájára, az, hogy egyházunk szolgál ismét szabadon végezhetik az egyháztársadalmi, missziói, ifjúságnevelő munkákat. Az eltűnt idegen uralommal együtt megszűntek azok a korlátok is, amelyek e munkáinkat eddig megkötötték. A visszanyert szabadság pedig e munkákban való szorgalma-

tosságot, az azokban való előhaladást kötelességként írja előnk.

A lelkészértekezlet titkára, *László Dezső* kolozsvár-belvárosi lekipásztor, országgyűlési képviselő beszámolt mindazokról a nehézségekről, amelyekkel az elmúlt két esztendő folyamán küzdött a lelkészértekezleti munka. Egyetemes gyűlést ez idő alatt nem lehetett tartani, így csak kisebb körökben indulhatott meg építőmunka és tartattak megbeszélések. A gyűlés rendjén beszámolt a végzett munkáról mindenik egyházmegye értekezletének vezetősége. Az Országos Református Lelkészegyesülethez (Orle) való csatlakozás kérdésében azt határozta a Vezetőség, hogy kettős csatlakozást kíván végbevinni. Egyfelől felhívja tagjait arra, hogy minél számosabban jelentkezzenek az Orle-ba való felvételre, másfelől az egyes egyházmegyék lelkészértekezletei és az Egyházkerületi Lelkészertekezlet a maguk eddigi keretének, munkájuknak fenntartása mellett, szervezeti egészükben válnak az Országos Református Lelkészegyesület tagjává.

A *püspöki széket* alkotó összes egyházmegyék esperesei és az egyházkerület lelkészi és világi vezetőiből álló *Igazgatótanács* a közeli egyházkerületi közgyűlés előkészítésével foglalkozott. Március 29—30-ra tüzetett ki az Egyházkerületi közgyűlés, melynek feladata lesz az Országos Egyházba való visszatérés tényéből következő összes kérdések felől határozni.

Az elkövetkező hónapokban választatnak meg az Erdélyi Egyházkerület zsinati és konventi képviselői. A jóváhagyott zsinati törvény szerint a Zsinat elnökségének tagja az erdélyi kerület püspöke és vezető főgondnoka. Az erdélyi egyházkerület gyülekezeteinek presbiteriumai 9 egyházi és 9 világi képviselőt küldenek a Zsinatra, az egyházkerület tanintézetei pedig 3-at: egyet a Theológiai Fakultás, egyet a középiskolák, egyet pedig az elemi iskolák tانتestületei.

Mint külön súlyos probléma merült fel a liturgia és az egyházi énekeskönyv egyesítésének problémája.

Az Erdélyi Református Egyház húszéves külön története alatt önálló életberendezésre kényszerülve némiképp másként állapította meg liturgiáját, mint a magyarországi egyház Zsinata és más, kisebb egyházi énekeskönyvet állított össze a gyülekezetek használatára. Úgy a liturgia, mint az énekeskönyv egységesítése érdekében megindultak az előkészítő munkálatok. Körültekintő, nagy gonddal foglalkozott az Igazgatótanács és Püspöki Szék a *szórványkérdéssel*, az erdélyi református egyházkerület e nagy gondjával és fontos missziói munkamezejével. A szórványmissziót a román uralom alatt sem hanyagolta el az Egyház, a mostani helyzetben azonban a kérdés intézményes megoldására nyílnak lehetőségek. A sok szálból

összetevődő szórványkérdés egyházi részének helyes megoldására az értekezlet új missziói egyházközségek és szórványgondozási központok felállítását mondták ki.

Személyi és anyagi ügyekkel is foglalkozott az Igazgatótanács.

Fájdalommal vette tudomásul, hogy *dr. Illés Gyula* egyházkerületi tanügyi előadó 20 évi munka után megvált e munkakörétől, ugyanakkor azonban örömeinek is kifejezést adott az Igazgatótanács, hogy *dr. Illés Gyula* kolozsvári tankertületi főigazgatóvá neveztetvén ki, tanügyi szervező, vezető munkáját nagyobb körben tudja tovább folytatni. *Dr. Illés Gyula* távozása folyán megüresedett tanügyi előadói tisztségre az Igazgatótanács *Dóczy Ferenc* kolozsvári kollegiumi tanárt, a nagyenyedi Bethlen Kollegium volt rektorprofesszorát hívta meg. Betöltötte az Igazgatótanács az egyházkerületi elemi iskolai felügyelői tisztséget is. E tisztség eddigi betöltője *Lőrinczy Ferenc* marosvásárhelyi tanfelügyelővé neveztetvén ki, utódja *Kali Sándor* kolozsvári elemi iskolai igazgató lett.

A tárgyalt anyagi természetű ügyek közül különösen kiemelkedik *néhai br. Bánffy Ferenc* alapítványa, aki 50.009 Pengős alapítványt tett azon egyházközségek lelkészei és középiskolák tanulói támogatására, amely egyházközségekben birtoka fekküdt. Hét egyházközségnek jelent megerősödést e nemes alapítvány: az egyházközségek egy része a visszatért erdélyi részen, más része a még román uralom alatt álló Dél-Erdélyben fekszik.

Igazi erdélyi adomány *Urbán András* bányafőtanácsos alapítványa, aki felemelően szép célú alapítványt tett a keresztyén szellemű magyar nemzeti kultúra céljainak szolgálatára.

Az Igazgatótanács ülésén résztvettek *Vásárhelyi János* püspök, *gr. Teleki Artur* vezető főgondnok, *dr. gr. Bánffy Miklós* főgondnok, *dr. Tavaszy Sándor* püspökhelyettes és az Igazgatótanács tagjai.

Farkas István püspök gyógyultan hazaérkezett miskolci otthonába. *Farkas István* tiszáninneri református püspök Budapestről, a Bakay-klinikáról, ahol karácsony óta súlyos betegen fekküdt, a múlt hónapban hazaérkezett székhelyére, Miskolcra. A püspököt a klinikán Röntgen-besugárzással gyógyították s kezelésének csaknem négy teljes hetén keresztiül hitvese gondozta, éjjel-nappali hősies önfeláldozásban. *Farkas István*ért a miskolci mentőknek egy gépkocsija ment fel a fővárosba és a püspök vejével, *Deme Károly dr.* ezredorvossal, valamint a püspökne nagyaszonnyal tette meg az útát otthonáig. A hóakadályokkal szerencsésen megküzdött a szállító gépkocsi. Érdekes, hogy nyomban a püspök hazaérkezése után újabb nagy hóvihár tört ki Miskolcon és környékén, de ez már nem akadályozhatta meg a sokat szenvedett *Farkas István* abban, hogy a püspöki székházal elérje. *Farkas püspök*nek még hosszabb utókezelésre van szüksége, teljes kíméletre szorul s így hivatalának ügyeivel mostanában nem foglalkozhatik.

Férfiszövetségek munkája

A Férfiszövetségek megalakítása, munkájuk szabályozása.

Erdélyi Egyházunk, a felszabadulás után ismét hozzáfogott a Férfiszövetségek megalakításához, szervezéséhez és elkészítette az új szabályzatot, hogy ezzel új keretet adjon a munkának. A szabályzat elkészítésére kiküldött bizottság kifejezte, hogy a Kiáltó Szót a férfiszövetségi vezetők hivatalos lapjának ismeri el. Ezt a határozatot az egyházkerületi Igazgatótanács is elfogadta. Éppen ezért kötelességünknek tartjuk, hogy a férfiszövetségi munkát (amint különben eddig is tettük) szemmel kísérjük, segítsük és támogassuk. Ez alkalommal közöljük a Férfiszövetség alapszabályát. Szükségesnek tartjuk az Alapszabályok közlését, hogy az minden Férfiszövetségnek és minden tagnak a kezébe legyen.

811—1941. I. sz.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű esperes és tiszteletes lelkész aaihoz a Férfiszövetségek megalakítása és munkájuk újra felvétele tárgyában.

A román uralom utolsó éveiben részben a külső akadályok miatt működésükben meggátolt Férfiszövetségek újjáalakítását egyházunk jelen feladatai teljesítésében egyik fontos eszköznek ismervén fel, tisztelettel felhívjuk lelkész aait, hogy:

1. Ahol férfiszövetségi helyi alakulat — akár tudott működni a múltban, akár nem — fennáll, szíveskedjenek ott ezekben az egyesületekben a munkát felvenni a lapunkban megjelent program szerint s a férfiakat hetenként egy összejövetelre összegyűjteni.*

2. Ahol a Férfiszövetség eddig megalakulva nem volt, ott a szintén a lapunkban megjelent alapszabályok szerint a megalakulást végrehajtani s az egyesület munkáját megkezdeni. A tagozat megalakulását megfelelő módon, a Férfiszövetség célját, munkamódszerét, feladatait ismertető összejövetelekkel kell előkészíteni, hogy ez a munka a gyülekezet férfitagjai előtt ismertté váljék s hogy az alakulatok munkaképesek legyenek.

3. Nagytiszteletű esperes aait felkérjük, hogy sürgősen jelentsék Igazgatótanácsunknak, hogy egyházmegyéjükben meg van-e alakítva a Férfiszövetség egyházmegyei tagozata, hogy mely egyházközségben van jelenleg működő Férfiszövetség, kik az egyházmegyei tagozat tisztviselői, ha azok megválasztottak.

* Lásd R. Sz. 1940. 36-ik szám.

Református Férfiszövetség Alapszabálya.

1. §. A szövetség címe. Református Férfiszövetség. Központi székhelye: Kolozsvár.

2. §. A szövetség célja. Általában a református férfiak megszervezése, hitük ápolása Isten országának az anyaszentegyházban való szolgálata céljából. Különösbbe:

1. A református férfiak számára bibliatanulmányozó órák, bibliakörök létesítése, a magyar közéleti kérdésekre egyházunk hitvallásának az lge alapján adott felelete tanulmányozására megbeszélések, konferenciák, előadások tartása, a tagoknak az egyház munkája különböző ágai-val való megismertetése, az egyház munkájába való bekapcsolása, a tagok közötti érintkezés és testvéri kapcsolat fenntartása.

2. A szociális problémák történelmi, elvi, gyakorlati öntudatosítása, a református hitvallás öntudattal való kapcsolatbahoza, irat-jesztés, előadások, tanfolyamok, szemináriumok, összejövetelek stb. tartása által, melyeket a szövetség az egyház által kijelölt helyiségben szabadon, korlátozás nélkül tarthat.

3. Az egyházközség, megye, kerület szociális kataszterének összeállítása, állandó nyilvántartása, évenkénti jelentéstétel és a teendők megbeszélésével való kapcsolatban.

4. Szervezett gondoskodás az egyháztagok és a családtagok existenciájáról, az élettehetség biztosítása, védelme, támogatása, új kereseti lehetőségek létesítése, ezekre vonatkozó kapcsolatok és fórumok kiépítése. A termelők és fogyasztó kölcsönös biztosítása. Egyházi szociális alap és intézmények létesítése.

5. Népegészségügyi, kivándorlási, cseléd, tanonc, intelligenciaképzési feladatok és problémák megoldására a tanulmányozás és szervezkedés általi közreműködés.

E célok megvalósításában a Szövetség a Református Nőszövetséggel olyképen működik együtt, hogy ez az együttműködés ne korlátozza, hanem kiegészítse a két szövetség munkáját, a Férfiszövetség főleg a szociális, a Nőszövetség főleg a karitatív feladatokat véve figyelembe.

3. §. A szövetség szervezete. A helyi tagozat. Minden egyházközség 18 évet betöltött és konfirmált férfi tagja jelentkezhetik rendes tagul s akiket a választmány felvesz, azok a szövetség helybeli tagozatát alkotják. A tagok alapító és rendes tagok. A helyi tagozat alapító tagokul vehet fel olyanokat, akik a rendes tagdíjon felül a helyi tagozat által egy megállapított nagyobb összeget egyszersmindenkorra befizetnek. A tagok által fizetendő minimumot a helyi tagozatok viszonyaik és szükségük szerint állapítják meg. A tagsági kötelezettség 3 évre terjed. A kilépés be nem jelentése a tagsági kötelezettséget újabb 3 évre meghosszabbítja. A kötelességét nem teljesítő vagy

nem fizető tag a 3 év leteltével a tagok közül törölendő.

A helyi tagozatot vezetik az elnök, titkár, pénztáros és a tagok létszámához képest 3—20 számban választott tagokból álló választmány, valamint az összes jogosult tagokat magában foglaló közgyűlés. Nagyobb helyi tagozatban alelnök, főtitkár is választható.

Az egyházmegyei tagozat. Egy egyházmegye területén működő helyi tagozatok egyházmegyei tagozatot alkotnak. Tagjai: a helyi tagozatok elnökei és minden 30 rendes tag után egy kiküldött. Az egyházmegyei tagozat a Szövetség célját egyházmegyei összefoglaló keretben végzi, a munkát egyöntetűvé teszi és irányítja s létesít olyan intézményeket, melyek a helyi tagozatok közös céljait szolgálják.

Az egyházmegyei tagozatot vezetik: a közgyűlés, amelyben minden helyi tagozat elnöke és minden 30 rendes tagja után egy, de legalább egy kiküldött vesznek részt, a 8 tagból álló választmány, az egyházmegyei tagozat elnöke, alelnöke, titkára, pénztárosa, ellenőre. Ezeket és a választmány tagjait a közgyűlés választja.

Az egyházkerületi tagozatot az egyházmegyei tagozatok kiküldöttjei alkotják és pedig az egyházmegyei tagozatok elnökei és a tagozat minden 20 tagja után egy kiküldött. Az egyházkerületi tagozat az egész egyházkerület férfitársadalmának hivatalos képviselője és a Szövetség céljait egyházkerületi összefogó keretben végzi, az egész munkát egyöntetűen irányítja s olyan intézményeket létesít, melyek az egész egyházkerület férfitársadalmára által megvalósítható alapszabályszerű célokat szolgálnak.

Az egyházkerületi tagozatot vezetik: a közgyűlés, amelyet az egyházmegyei tagozatok elnökei és az egyházmegyei közgyűlés által minden 20 közgyűlési tag után kiküldött egy-egy kiküldött, valamint az egyházkerületi Férfiszövetség elnöke, két alelnöke, akik közül az egyik ügyvezető alelnök, főtitkára és titkára, pénztárosa és ellenőre. Az egyházkerületi Férfiszövetség tisztviselőit a közgyűlés választja. Ezenkívül a kerületi választmány, amelynek tagjait, szám szerint 8-at, szintén a közgyűlés választja.

Az összes megbízások 3 évre szólnak. Az egyházmegyei és kerületi választmány kétszer, a közgyűlés évente egyszer összehívandó. A választmány a tiszttakkal együtt vezeti az ügyeket közgyűléstől közgyűlésig.

A helyi, egyházmegyei, egyházkerületi tagozatoknak az illetékes lelkész, esperes, püspök vagy törvényes helyetteseik, valamint az egyházközségi, egyházmegyei és egyházkerületi főgondnokok és gondnokok s az egyházmegyei, illetőleg egyházkerületi belmissziói előadók hivatalból tagjai s őrködnek a szövetség egyhá-

zas magatartása és alapszabályszerű működése felett.

4. §. *Ügykezelés.* A közgyűlés tanácskozási és munkarendet állapít meg. A tanácskozási rendre irányadó az egyházi gyűlések rendje. A munkarendet és munkabeosztást a közgyűlés állapítja meg. A megállapított munkaterv a munkaév elején, a végzett munkáról szóló jelentés pedig a munkaév végén a közgyűlési határozattal együtt a felettes orgánumokhoz felterjesztendő.

A munkaév október 31-én, a reformáció napján veszi kezdetét. Az egyházkerületi Férfiszövetség jelentését, valamint munkarendjét az egyházkerület Missziói Tanácsa elé terjeszti, ahol a Férfiszövetség vezetősége a többi egyházkerületi munkákkal hasonlóképpen képviselőt nyer.

5. §. *Felügyelet.* A tagozatok felett a közvetlen felügyeletet a presbiterium, az egyházmegyei tanács és az egyházkerületi igazgatótanács, elnökségeik útján gyakorolják. A felügyelő egyházi hatóságokhoz a tagozatok évenként jelentést tenni tartoznak működésükről.

6. §. *Felosztatás.* Az egyes tagozatok felosztatását kimondhatják az illetékes közgyűlések, ha a felosztatás a közgyűlési meghívón mint tárgy ki volt tűzve és ha a közgyűlésen a rendes tagoknak legalább kétharmad része jelen van. Ennek hiányában a közgyűlés 2 hét elteltével újra összehívandó és a megjelentek számára való tekintet nélkül határoz. A határozatot az illetékes egyházi főhatóságoknak jóváhagyására fel kell terjesztenie. A felosztott tagozat vagyona az egyházközségre, illetve az egyházmegyére, egyházkerületre száll, a külön alapítványul kezelendő, szociális egyházi célok javára, az illetékes egyházi hatóságok rendelkezése és ellenőrzése mellett. Egyes helyi tagozatok felosztatását az egyházkerületi Igazgatótanács is elrendelheti, ha az illető tagozat alapszabályellenesen működik, az egyház érdekei ellen vét, hithűségbeütőköző magatartást tanúsít, vagy az állami törvények rendelkezéseivel ellentétbe kerül.

7. §. *Külső képviselet.* A Református Férfiszövetség összes tagozataival egységet képez és mindenestől az egyház testéhez tartozik. Más testületekkel, intézményekkel, valamint az állami és politikai hatóságokkal szemben tagozatok szerint az egyházközség, az egyházmegye, illetve az egyházkerület elnöksége képviseli, minthogy az összes tagozatok az egyházkerület védelme és felügyelete alatt állanak.

Az erdélyi református egyházkerület Igazgatótanácsa.

Kolozsvár, 1941. január 27.

Vásárhelyi János,
püspök, elnök.

Laár Ferenc,
előadótanácsos.

H I R E I N K

Ravasz László püspök előadása igazság és jóság kapcsolatáról. A Magyar Értesítő jelenti: A budapesti Kálvin-téri református egyházközség szegénygyermekének számára üdülőt kíván építeni Balatonlellén s annak javára e hó elején hangversenyt rendezett — *Muraközy Gyula* lelkipásztor és *Bilkei Pap Zoltán dr.* presbíter fáradozásával — a Kálvin-téri templomban. Előbb a Lónyai-utcai református főgimnázium kara énekelt Rajter-, Árok-háty- és Csanády-Faragó szerzeményeket, *Faragó József* tanár vezényletével, *Ákom Lajos* karnagy Bach és Dubois alkotásaiból orgonált, *Osváth Julia* és *Koréh Endre*, az Operaház tagjai a zeneirodalom legszebb áriáit szoláltatták meg, *Zsámboki Miklós*, a Zeneművészeti Főiskola tanára Couperin-t és Beliczay-t gondolkázott. — *Ravasz László dr.* püspök ünnepi elmélkedésében többek közt így szólt: Az igazság eszméje nélkül a világmindenség egy pillanattig sem állhatna fenn; az igazság eszméje addig él, ameddig a mindenség. A lét nagy, alapvető törvényei pedig Isten lényében, minőségében vannak fundálva; ez azt jelenti, hogy Isten a kezesség az igazságok mellett, az igazság földön és égen Isten becsületügye. A világ azonban nemcsak tényekből áll, hanem tettekből is s a tetteket végrehajtó szakadatlan változás: az akarat. Milyen legyen az akarat? Erős? Egyik ponton a gyenge is erős, másik ponton az erős is gyenge. Csak az az akarat illeszkedik bele a teremtés rendjébe és alapeszméjébe, amely jó-akarat. De mikor jó az akarat? Akkor, ha Isten akaratának engedelmeskedik, nem félelemből és számításból, hanem hódolattal és szeretettel. Lehetséges ez az engedelmisség azért, mert Isten nem hagyott tudatlanságban minket afelől, hogy mi az Ő akarat; kijelentette az emberi szellem fejlődésében s a lelkiismeretben és különösen a Szentírásban, illetőleg a testté lett Igében: Jézus Krisztusban. A jóakarat megragadásának egyetlen módja a hit és engedelmisség; a hit arravaló, hogy az Isten akaratát ragadhassuk meg és ne más akaratot; az engedelmisség pedig, hogy az akarat valósággá váljék bennünk, azaz a mi akaratunkká váljék. Ha nincs jóakarat, széthull és elnyomorodik a világ, lassankint darabokra törik az egész emberi művelődés. A látszólagos jóakarat képmutatás és csalás, tehát nem közömbös, hogy az akarat komoly-e, vagy csak játék. A valóság rák-betegsége a hazugság, az akarat ősi, halálos kórja a bűn, mindkettőt Istent akarja megfosztani világától és a világot Istentől... Igazság és jóság édestestvére — „nagy ráadás” — a

szépség. Élet és világ a szépség nélkül is teljes, lehet születni-meghalni nélküle, emberi művelődést csinálni, politika, gazdasági élet elképzelhető nélküle, mégis van és drága lénye azt bizonyítja, hogy örömszerző és gazdag Isten uralkodik a világ felett, Akinek tündöklő jókedve ráveti visszafényét a m nyomorúságos és árnyékos világunkra. S ez — csodálatos ráadás. Csodálatos, hogy emberek születnek, akik fogékonyak Isten elrejtőzködött jókedve iránt, képesek a külső világból összeszedni az ott elszórt szépségeket és képesek magukból új szépségeket hozni elő dalban, színben, mozgásban, térben, szóban, mindennekfelett pedig gondolatban. A szépség üzenet arról, hogy Isten nemcsak igazság, nemcsak jóság, hanem legfőbb Művész is; azonkívül, hogy teremt, játszik is, meg szokta tenni, hogy csak gyönyörködik. A szépségben van valami a karácsonyfák illatából: meg nem érdemelt örömszerzés

Budapesti lelkészek közös úrvacsoravétele. A Magyar Értesítő jelenti, hogy a budapesti evangélikus egyházmegye lelkészei közös lelkészi úrvacsorára gyűltek össze a kőbányai templomban s később megbeszélést tartottak.

„Felesegképző Akadémia” nyílt meg — mint a Magyar Értesítő jelenti — Pécsen, az ottani református és evangélikus egyházak testvéri összefogásával, *Nyáry Pál* tb. esperes, református és *Tukó István* evangélikus lelkész rendezésében. Három hónapon át, helenként egy előadást tartanak, ilyen témákról: A helyes kezdet, Az égen kötött házasságok, Mivé lesznek a leányálmok. Harmónikus házasság, A házasság kétserkettője, Az otthon esztétikája, Gyermek a házasságban, Gondolatok a gyermeknevelésről, Kinek élünk? A vegyes házasság, Egészségvédelem a családban, Család és nemzet. Minden előadás után biblíamagyarázat is lesz s az előadók között, a lelképásztorokkal és Angyán János dr. egyetemi tanárral az élen számos egyházi és világi férfiú neve olvasható.

A budapest-magdolnavárosi református egyház jubileuma. A budapest-magdolnavárosi református egyházközség Franzpán-utcai templomában emlékezett meg egyháza szervezésének húszéves fordulójáról, egyúttal ifjúsági egyesületeinek tizéves fennállásáról és lelképásztor, *Gál Lajos* theologiai doktor harmincéves lelkészi szolgálatáról. A délelőtti igelirdeletet a jubiláló *Gál Lajos dr.* lelképásztor végezte, az ezt követő presbíteri díszgyűlésen *Vass Kálmán* főgondnok elnökölt. Délután 5 ókor vallásos estély volt a templomban.

„Károli Gáspár és a Vizsolyi Biblia” címmel értékes előadása jelent meg nyomtatásban *Jáky Gyula dr.* református presbíternek, az Országos Bethlen Gábor-Szövetség ügyészének. Új szemszögből méltatja a nagy bibliafordító alakját és művét. A füzet érdemes arra, hogy minden protestáns megismerje.

Zsinat elé kerül a református lelkészi és kántori stólamegváltás ügye. A Magyar Értesítő jelenti: A tiszántúli református egyházkerület közgyűlése határozattal kimondotta, hogy mind elvi, mind gyakorlati szempontból helyesnek, sürgősnek s egyházi-törvényhozási úton egyetemesen megvalósíthatónak tartja a lelkészi és kántori stóláknak kötelező megváltását. Felterjesztést intéz ezért az Országos Zsinathoz a kérdés rendezése végett s a következő alapelveket sorakoz-

tatja fel: 1. A lelkészeknek keresztelés, esketés és temetés alkalmával, a kántoroknak temetés alkalmával fizetni szokott stólákat *töröljék el*, az anyagi veszteségért pedig az egyházi tisztviselőket *kértalanítsák*. 2. a kötelező stólafizetés helyére az *adakozás erkölcsi kötelezettsége* lépjen, olyanformán, hogy keresztelés alkalmával Jézus missziói parancsára hivatkozva adományt kérjenek az egyetemes egyház *kül- és belmissziói céljaira*, esketés alkalmával, különösen, ha lakodalommal van egybekötve, az egyházközség *szegényei* számára, a temetés alkalmával pedig az egyházközség vagy annak *egyes missziói, illetve szeretetintézményei* számára. Addig is, míg az egyházi törvényhozás intézkedik, a közgyűlés „szerezzék meg” és int a presbitériumokat és lelkipásztorokat, hogy a stólamegváltás kérdését közös meggyezéssel ilyen értelemben igyekezzenek elrendezni. Azokat a lelkipásztorokat pedig, akik részben vagy egészben *segédlelkészekkel* végeztetik az u. n. stólaris funkciókat, de a befolyó stólákból a legközvetlenebb munkatársaikat egyáltalán, természetbeni ellátmányokkal sem részesítik, nyomatékosan kéri és inti a közgyűlés, hogy legalább a temetési stólaövedelemből méltányos módon részesítsék a segédlelkészeket s ezzel vegyék elejét annak, hogy közöttük és ifjú szolgatársaik között anyagi okokból *fájdalmas ellenérzések* támadjanak.”

„Miért nem közölheti a „Magyar Nemzet” a protestáns egyházak híreit?” címmel a „Magyar Nemzet” című politikai napilap február 5-iki számában hosszabb cikk jelent meg.

A „Magyar Értesítő”, protestáns egyházi, egyháztársadalmi és iskolai félhivatalos hírlap-tudósító ujság nevében, e lap köztekintélye érdekében és szíves tájékoztatásul tisztelettel közli az alábbiakat.

Cikkében a Magyar Nemzet elmondja, hogy „megindulása óta figyelemmel kísérte a magyarországi protestáns egyházak életének kiemelkedőbb eseményeit. Hírt adott továbbá a református vagy evangélikus püspökök és lelkészek jelentősebb beszédeiről. Tudósításai néha úgy készültek, hogy kiküldött munkatársainak eredeti beszámolóit használta fel, máskor pedig az előző délutáni lapok protestáns egyházi híryananyagát vette át. Hogy ebben megakadályoztassék, még a múlt év folyamán pert indított a Magyar Nemzet ellen a Magyar Értesítő című nyomatos lap. A magyarországi protestáns egyházak ugyanis — a katolikus egyház gyakorlatától eltérően — az egyházi élet minden hírének közlésére szerződéses eladási monopóliumot biztosítottak a Magyar Értesítő c. nyomatosnak. Ez az eladási monopólium a Magyar Értesítő felfogása és perbeli keresetlevele szerint azt jelenti, hogy a református és ágostai egyház híreit csak azok a napi- vagy hetilapok közölhetik, amelyek előbb a nyomatos lapra előfizetnek”. Az M. N. „*elvi kérdés*”-nek állítja be, hogy „*egyes testületek híryanaguk forgalombahozatalát monopolizálhatják-e*”, majd közhírré teszi, hogy a budapesti kir. törvényszék megtiltotta neki a „Magyar Értesítő” híreinek jogosulatlan felhasználását, miután „napihír is szerzői jogvédelem alatt állhat”. Az M. N. kifogásolja ezt a bírói álláspontot, mond-

ván, hogy „az egész világ sajtójának elterjedt gyakorlata az egyes hírek átvétele a napi- és hetilapok között s az olvasó az ő hasábjain is számtalan *hivatkozást* találhat például német, olasz, szerb, angol, orosz, amerikai stb. lapok cikkeire...”. *Új „eljárásra”* szólítja fel végül a hazai protestáns egyházakat: „a katolikus egyház — írja — annak ellenére, hogy vannak katolikus nyomatosok, a maga híreit sohasem monopolizálta és örömmel fogadta, ha a lapok minél *elmélyedőbben* foglalkoztak önszántukból a katolikus vonatkozású eseményekkel”, tehát „ha a protestáns egyházak súlyt helyeznek arra, hogy a velük kapcsolatos hírek a Magyar Nemzet hasábjain továbbra is megjelenjenek, úgy szíveskedjenek minden esetben erről közlést egyenes úton hozzá juttatni”.

Mivel a „Magyar Nemzet” szemmeláthatóan arra a meggyőződésére épít, hogy olvasói a sajtó szakkérdéseiben teljes egészében tájékozatlanok(?) — és mivel cikke különben is furcsán céltalos, egyoldalú és akarva-akaratlanul magasabb érdekeket is a dologba keverve, zavarkeltésre alkalmas, — a „Magyar Értesítő” szükségesnek tartja a következők elmondását:

1. Azoknak a protestáns híreknek túlnyomó része, amelyek a „Magyar Nemzet”-ben eddig megjelentek, a „Magyar Értesítő” szolgáltatából származnak. A budapesti kir. törvényszék ítélete szerint azokhoz *illegitim úton* jutott a „Magyar nemzet”. Ezenfelül „*durva átvétel*”-t állapított meg a törvényszék által meghallgatott „Szerzői Jogi Szakértő Bizottság”, a következő köztekintélyek egyhangú szavazatával: Jalsoviczky Károly dr. ny. kultuszállamtitkár, Hlatky Endre dr. ny. miniszteri o. tanácsos, volt sajtófőnök, Dulin Elek dr. miniszteri tanácsos, h. sajtófőnök, Halla Aurél dr. ny. államtitkár, Mihelics Vid dr. egyetemi m. tanár és Fülei-Szánthó Endre dr. miniszteri osztályfőnök.

2. A „Magyar Értesítő” nemcsak „forgalombahozza” a protestáns híreket, de — sokszor igen nagy költséggel — Budapesten, vidéken és külföldön megkeresi, utána jár, riportba foglalja, feldolgozza és ki is adja azokat. A nyomatos hír — *árú*, amelyet meg kell fizetni, mint ahogy például a „Magyar Nemzet” *nem adja ingyen* a maga lapját az olvasóinak. *Előfizetési díj jár minden nyomatosért*, kezdve a Magyar Távirati Irodától, minden egyébig. (Ez a „M. É.”-nél havi átlagban mélyen alatta van a száz pengőnek.) Sőt az M. T. I. pontosan egy ilyen „hír-eltulajdonítás” esetéből folyólag ugyancsak kénytelen volt pert indítani két vidéki napilap ellen és azt meg is nyerte. Meg kell kérdeznünk: a „Magyar Nemzet” miért nem terjeszti ki „elvi elzárkózását” pl. a Magyar Távirati Irodára is? Kérdésünkre nyilván azt mondja a „Magyar Nemzet”, hogy az M. T. I. nélkül nem tud meg-

ság és — a protestáns egyházak s a protestáns olvasóközönség hívebb szolgálata.

Budapest, 1941. február 5.

Mélyszéges tisztelettel:

Farkas Sándor,

a „Magyar Értesítő” protestáns egyházi, egyháztársadalmi és iskolai felhivatalos hírlaptudósító újság felelős kiadója és felelős szerkesztője.

Raffay Sándor püspök mondta a Deák-téri evangélikus templomban: Amikor a szocializmus támadta a régi világot, elsősorban a kenyérért tette, teljes joggal és tisztes okkal. Mert akinek a kenyérből több volt a szükségesnél, rendszerint bezárta szívét és zsebét s nem akarta meglátni embertársainak inségét, nyomorát. Ma már eljutottunk odáig, hogy felismerjük: a kenyérnek, amit a magyar nyelv „élet”-nek nevez, örök forrása és igazolója a munka. „Aki nem dolgozik, ne is egyék!” Nem az arany az igazi értékmérő, hanem a munka és az élet azokat a népeket emeli föl, amelyek legelőbbet, legönzettelenebbül és legcéltudatosabban munkálkodnak; azoknak adja meg a köztisztesség koronáját és nyugalmát, akiknek nem az aranya, hanem a munkakészsége és munkateljesítménye több. A szociális kérdés egyetlen alapev szerint oldható meg gyökeresen: senkise élhessen meg munka nélkül, de a munkájából mindenkinek meg kell tudni élnie. A kenyérkérdés világprobléma, felnövekedett már egészen a házkutatásig és én — jegyezte meg itt Raffay püspök — azok miatt pirulok, akik kikényszerítik önzésükkel az ilyen túlélezkedéseket. Jézusi hatás az embertársakért sürgetett felelősség. Az életnek nemcsak testi kenyér a célja, nemcsak a sikeréért folytatott hajszá, a tudás határainak kitolása, — de a komolyan, tisztán, felelősen betöltött hivatás. Csupán ez képes igazán kielégíteni az emberi vágyakat.

Befejezték az országos értekezletüket a keresztény főiskolás diákok. — *Túróczy Zoltán püspök záróelőadása.* A „Magyar Értesítő” jelenti: Három napon át mintegy 200 egyetemi-főiskolai hallgató és felsőévfolyamú középiskolás tanuló, fiú és leány, elmélkedett a hit dolgairól, a budapest-szabadság-téri református gyülekezeti teremben. A „Pro Christo” Szövetség (MEKDESZ) rendezte a mély lelki tartalmú diákgyűlést, i. j. *Victor János* főtitkár-lelkész vezetésével. Mindhárom nap bevezető istentiszteletét *Péter János* református lelkész, lapszerkesztő végezte Szombaton két erdélyi lelkipásztor s országgyűlési képviselő: *László Dezső* és *Pálffy Károly*, továbbá *Karácsony Sándor* dr. professzor és *Mády Zoltán* dr. tudományegyetemi előadó, vasárnap pedig vitéz *Szónyi Sándor*, a Közoktatásügyi Tanács főtitkára beszélt. Vasárnap este került sor *Túróczy Zoltán* tiszakerületi evangélikus püspök előadására, amely „A hit boldogsága” címet viselte. A múlt század derülátóbb nemzedékei — mondotta többi közt a püspök — azt képzelték, hogy a hit csupa diadal. Ma már látjuk, hogy a hívőnek is vannak kételyei, szenvedései, kísértései és a bűn is keserves valóság számára. Csak hogyha ezeket a lehetőségeket szem előtt tartjuk, tudunk igazán a „hit boldogságáról” beszélni. Aki hisz anélkül, hogy azzal valamit elérni akarna, az meg fogja kapni a boldogságot is ajándékképpen. Az ifjúság életében az erkölcsi kísértések, a tanácstalanság, a szenvedés boldogság-rabló tényezők, Jézus azonban sohasem ígért szenvedésmentes életet, hanem békeséget ígért a szenvedésekben. . . Tudja az Isten, hogy mit bírok el és ha Ő reám annyit mér, ez azt jelenti, hogy Isten tőlem ennyit el is várhat. Viszont új boldogságforrásokat is nyit a hit: az ajándékozás öröme és a megajándékozottság érzését, Isten szeretetének bizonyosságát és az örökélet reményét. Ne

követeld a boldogságot hited béreként és akkor meg fogod kapni ajándékként, — végezte a püspök. A diáktáborozást *Victor János* dr. Szabadság-téri református lelkipásztor áhítatszolgálata zárta le, majd ugyancsak ő beszélt a szövetség *szénlor-vacsoráján*, „Az Úr kedves esztendeje” címmel.

A Magyarországi Evangélikus Misszióegyesület közgyűlése és szeretetvendégsége vasárnap volt. Délelőtt ünnepi istentiszteletet tartottak, majd a közgyűlést *Molnár Gyula* dr. elnök, közlg. bíró nyitotta meg. *Danhauser László* titkár a magyar evangélikusok Kínában dolgozó külmiszionáriusa, *Kunos Jenő* lelkész működéséről jelentett. Egyesületi utazólelkész-titkár beállítását tárgyalták meg ezután. A szeretetvendégségen *Süle Imre* tanár, *Molnár Gyula* dr. elnök, *Zászkaliczky Pál* felsőpesti esperes, v. *Sréter Ferenc* egyházker. missziói lelkész s *Rimár Jenő* vállaltanár beszélt, *Molnár Gyuláné dr.-né* költeményeiből adott elő.

Szép gondolat öltött testet — mint a Magyar Értesítő a mozgalomról már megemlékezett — a Deák-téri Luther-Szövetségben: elhatározták, hogy a tehetősebb lutherszövetségi tagok elvállalják nagycsaládú munkásemberek legalább ötödik gyermekének keresztyén apaságát. Az első ilyen keresztesztelő a Deák-téri gyülekezet színe előtt már meg is történt, — a mozgalom elindítója, *Konkoly Elemér* dr. egyházfelügyelő és felesége, *Telegdi Róth Ilona* lettek a keresztszüllői *Harbach Gyula* gyárimunkás fiacskájának, aki *Luther Márton* emlékére Márton keresztnévet kapott a szent szertartásban.

Megkezdődött a budapesti országos keresztény főiskolás diákgyűlés, amelyet a „Pro Christo” Diákszövetség (MEKDESZ) rendez a Szabadság-téri református gyülekezeti teremben, három napon át. Tulnyomórészt vidéki egyetemi-főiskolai és nagyobb középiskolai növendék jött el az első napra, mintegy 200 főnyi seregben. Pénteken, *Péter János* budapesti református lelkész, lapszerkesztő, vitéz *Sréter Ferenc* egyházker. missziói lelkész, *Scholz László* evang. h. püspöki másodlelkész s a nagytarcsai evangélikus nép főiskoláról érkező *Szenczy Gábor* lelkész és *Karácsony Sándor* dr. egyetemi m. tanár, a kitiűnő pedagógus beszéltek. *Péter János* igehirdetése után d. e. 11.30 kor *László Dezső* kolozsvári ref. lelkipásztor, orsz. képviselő, majd *Mády Zoltán* dr. budapesti egyetemi előadó, *Bereczky Albert* külső-szentistvárvárosi ref. lelkipásztor és *Pálffy Károly* ákosfalvai (erdélyi) ref. lelkipásztor, orsz. képviselő szől. Vasárnap d. e. 11.30-kor vitéz *Szónyi Sándor*, a Közoktatásügyi Tanács főtitkára „A feltámadott Úr”, délután 5 30-kor *Túróczy Zoltán* evangélikus püspök „A hit boldogságáról” beszélt.

Három erdélyi evangélikus lelkész jubileuma. A Magyar Értesítő jelenti Brassóból, hogy az erdélyi magyar evangélikusság bensőséges családi ünneplésben részesítette három nagymúltú papját. Közülük kettő: *Bohus Pál* tb. főesperes, apácai lelkész és *Szórady Lajos* tb. főesperes, tatragi lelkész, lelkipásztori szolgálatának egyaránt ötvenéves forduló-jához érkezett. Emellett *Bohus* félszázadot, *Szórady* 41 évet töltött jelenlegi gyülekezetében. A harmadik jubiláns, *Biró László* hosszú-falu-fürészmezei lelkipásztor áldásos működésének negyedszázados évfordulóját érte meg.

A Magyar Református Külmisziói Szövetség misszionáriusai és bennszülött evangélistái a következő helyeken dolgoznak: Molnár Mária: Oceánia, Admirális szigetcsoport, Lomon József: Oceánia, Pitiú, Babos Sándor és felesége: Mandzsúria, Forstmeier Anna: Kína, Csangsa, Kong Ella: Kína, Csangsa, Thukelone János: Dél-Afrika, Mabundo Ábel: Mozambik.

Amerikai magyarok a külmiszióért. Az amerikai magyar egyházmegyékhez tartozó gyülekezetek 1939-ben 395 dollárt küldtek be misziói célokra a külmisziói tanács pénztárába. Ez az összeg kerekén 2000 pengőnek felel meg. Ugyanezen évben a magyarországi református gyülekezetek külmisziói perselypénz adománya 1400 pengő volt.

Vásárhelyi János erdélyi püspök és Tavaszy Sándor püspökhelyettes előadása. A kisebbségi évek alatt hagyományossá vált az erdélyi református Nőszövetség estéliek sorozata, amelyet a visszatérés évadjában még több szeretettel és gonddal rendezett meg a központi vezetőség. Bevezetőt *Vásárhelyi János*, erdélyi református püspök tartott, rámutatva: milyen hívő és áldozatos lélekkel teljesítették hivatásukat Erdély magyar református asszonyai az elmúlt nehéz időkben. *Az édesanyak és hitvestársak hűsége*, áldozatossága volt egyik legnagyobb megtartó ereje az elmúlt korszaknak. A sok harcban megfáradt, vagyounukból, állásukból kiforgatott, reménységüktől és biztonságuktól megfosztott erdélyi magyar férfiak leggyakorlatibb *segítsége, erőforrása* volt az a szeretet, amellyel mellettünk állottak a magyar édesanyák és hitvesek. Eredmény ez, szenvedéseink idejének legdiadalmasabb eredménye, úgymond *Vásárhelyi püspök*. *Tavaszy Sándor* dr. theol. tanár, püspökhelyettes „A református szellemű nemzetvédelem”-ről beszélt. Mély bölcsességű előadásában hangoztatta: a nemzet nem politika, hanem etikai fogalom, azoknak erkölcsi közössége, akik a történelem folyamán a mind tisztábban felismereszményt mindig tisztában akarják megvalósítani, kifejezni. A nemzet: Isten teremő akaratában és kegyelmes gondoskodásában kifejezett rend. Ily szemlélet nemcsak fajvédelmet, egészség- és gazdasági védelmet lát a nemzetvédelemben — ezek csak részei, vagy eredményei az igazi nemzetvédelemnek —, egyedüli biztos alap az a *hit* lehet csupán, hogy nemzetünk léte és jövődjé bennefoglaltatik Isten gondviselésében. Annál több és értékesebb szolgálatot tudok tenni nemzetemnek, minél hívőbb vagyok s annál kevesebbet, minél hitetlenebb és közömbösebb... A hitvallási szempontból sehonnaiak — *nemzeti szempontból* is azok és a megbízhatatlan magyarokat elsősorban a hitetlen magyarok között találhatod meg. Hit és hitvallás a nemzetvédelem legmélyebb alapja, mert nemzetvédelem csak ott van, ahol hivatástudat is van. Égőlelkű magyarokra várunk — nem ú. n. „közéleti férfiakra” —, akik áldozatosan szolgálják, védelmezik a nemzeti életet.

D. Dr. Ravasz Lászlóné főtisztelő asszony egy úrasztali terítőt ajándékozott a budahegyvidéki egyházközségnek a következő felirattal: Hímezte 1900-ban Dr. málnási Bartók Györgyné kisbaci Benedek Ida erdélyi püspökné és leánya, Dr. Ravasz Lászlóné málnási Bartók Margit püspökné ajándékozta a budahegyvidéki református gyülekezetnek. Kolozsvár felszabadulásának emlékére 1940 szeptember 15 én veje, Dr. Szabolcska László lelkipásztorsága alatt.

A felszabadult barátosi egyházközség fiatalosága Otthont és Olvasókört létesített a maga számára. Könyvekhez azonban nem tudnak hozzájutni. A magyar nemzet történelmének és irodalmának tárgyköréből vett és népies stílusban írott könyvekre volna szükségük. Nagy örömmel és hálás köszönettel vennék, ha valamelyik anyaországi testvéregyházközség, vagy könyvakció vállalkozás megajándékozna őket ily könyvekkel. Egyházi és nemzeti szempontból egyaránt szolgálatot teljesítenek azok, akik meghallgatják e kérő szót. Cím: Református Egyházközség, Barátos, Háromszék vm.

Szigethy Ferenc sajozsentspéteri lelkész az Országos Gábor Áron költeménypályázaton „Ünnep a Gábor Áron sírjánál” című költeményével első díjat: aranyozott babérkoszorú, aranyozott emlékérem és díszoklevél hármask kitüntetését nyert.

Hittudományi és természetbölcséleti vitaulések. A Magyar Evangéliumi Orvos Szövetség 1941 februárjában minden hétfőn este 1/28 órakor az V., Szabadságtér 2. szám alatti utcai alagsori előadóteremben egyegy vitaulést rendez, melynek közös címe a következő: „A Hiszekegy a modern természettudomány és az Istent kereső lélek ítélőszéke előtt. Minden este ketten tartanak előadást: Dr. Reők Iván kórházi sebészfőorvos és vitéz Csia Lajos vallástanárr.

A száz év előtti Pestet Budával hajóhíd kötötte össze, amely 46 csónakból állott. Az ezekre tett pallók kétfelől keskeny utat adtak a gyalogosoknak s egy szélesebbet a szekereknek. A kocsi számára való út a közepén gerendával kétfelől volt osztva, hogy a járművek össze ne ütközzenek egymással. Amikor kora tavasszal megnyílt a híd, a pestiek valósággal seregestől keresték fel Budát és ismerőseiket, akiket késő ősz óta nem láthattak, hiszen a híd, amint a Dunán zajlás kezdődött, szélszedték.

Eljegyzés. Molnár Arankát, Molnár Zoltán hajduhadházi református lelkipásztor és Koszorus Aranka leányát eljegyezte Czegléd Sándor dr. egyetemi ny. rk. tanár, Czegléd Sándor ceglédi református lelkipásztor és Tornyos-németi Kósa Margit fia.

A Szénior-Osztály tagjainak figyelmébe!

Felhívom az IKESZO tagjainak figyelmét arra, hogy 1940—41. évi tagdíjaitak mielőbb beküldeni sziveskedjenek, mert a Szénior-Osztály pénztára anyagi csőd előtt áll. Az 1940. évre összesen nyolc Testvérünk fizette be a mai napig tagdíját — az e sorokat olvasó Testvér bizonyára nincs ott e nyolc között. A tagdíj évi 170 Pengő; beküldhető az „Ifjú Erdély” csekk számlájára is, melynek száma 72042.

Szerkesztésért felel: DR. TAVASZY SÁNDOR.

Felelős kiadó: BEKESS KÁROLY.